

Тема: Марина Павленко «Домовичок з палітрою»

Мета: ознайомити учнів з життям і творчістю Марини Павленко, її книжкою «Домовичок з палітрою»; розвивати навички виконувати ідейно-художній аналіз прозового твору, навички роботи з текстом, творчу уяву; виховувати бажання читати художню літературу, інтерес до творчості письменників рідного краю.

Обладнання: портрет письменниці, книжка «Домовичок з палітрою», ілюстрації до твору, дзеркало, палітра з пензлем.

*В дитинство ніхто не може повернутися, воно дається
тільки один раз, в цьому його неповторність і
вічна привабливість.*

Павло Загребельний

Перебіг уроку

I. Оргмомент.

II. Повідомлення теми, мети. Мотивація.

Гортаючи величезну книгу літератури рідного краю, ми зупинимось на сторінці, яка присвячена творчості талановитої письменниці Марини Павленко. І помандруємо разом із героями книжки «Домовичок з палітрою» до чарівної країни Дитинства.

Книжка помахом невидимої чарівної палички повертає нас у країну непроминального Дитинства, де гармонійно співіснують вигадки і реальність, доповнюючи одна одну, де існують казкові герої, де немає дрібниць, малозначущих подій і чогось другорядного. Там усе важливе і все особливе.

III. Сприйняття й засвоєння навчального матеріалу.

1. Розповідь та пояснення вчителя

Що нам відомо про нашу землячку Марину Павленко, портрет якої розміщено на дошці?

(Учні повідомляють біографічні дані письменниці)

Марина Степанівна Павленко народилась 30 березня 1973 року в селі Старичах Яворівського району Львівської області в родині вчителів.

Дитинство пройшло на рідній для батьків Черкащині.

Протягом 1991 – 1996 років здобула вищу освіту в Уманському педагогічному інституті імені Павла Тичини. Кілька років працювала вчителькою початкових класів школи-гімназії в Умані. З 2000 року – викладач кафедри української літератури й народознавства Уманського педагогічного університету.

Кандидат педагогічних наук, доцент. На кафедрі української літератури й народознавства очолює літературну студію імені Миколи Бажана, де працює з обдарованими студентами вузу, проводить авторські вечори, зустрічі з видатними людьми Черкащини.

Марина Павленко друкується з 1990 року. 1997 року ввійшла до Національної спілки письменників України. Поетеса стала лауреатом і переможцем ряду літературних міжнародних і всеукраїнських конкурсів:

«Гранослов» (1996 – поезія, 2002 – проза);

«Смолоскип» (2000,2001,2002);

«Коронація слова» (2004);

Української бібліотеки у Філадельфії (США, 1998);

Конкурсу на кращу поему, присвячену річниці незалежності України (США, 2000).

Лауреат Всеукраїнського конкурсу сучасної новели імені Валеріана Підмогильного (2006),

Літературної премії імені Михайла Чабанівського, Міжнародної недержавної україно-німецької премії імені Олеся Гончара.

Отже, ми ознайомилися з життям Марини Павленко.

Які ж твори вона написала? Талановита письменниця весь час перебуває в творчому пошукові, тому її творче надбання поповнюється новими книгами, з якими ви можете ознайомитись з таблиці «Творчість Марини Павленко».

Творчість Марини Павленко

№		Рік	Назва
1.	Поезія	1997	«Бузкові зошити»
2		2002	«Чар-папороть»
3.		2006	«Душа осики»
4.	Проза	2004	Збірка оповідань «Як дожити до ста»
5.		2001	Повість-казка «Домовичок з палітрою»
6.		2004	Цикл казок «Півтора бажання(Казки з Ялосоветиної скрині)»
7.		2005	Повісті для підлітків «Русалонька із 7-В або прокляття роду Кулаківських»
8.		2007	«Русалонька із 7-В та загублений у часі»

9.		2008	«Русалонька із 7-В проти Русалоньки з Білокрилівського лісу»
10.	Наукові студії	2002	«Тичининська формула українського патріотизму»
11.		2002	«У країні лісових дзвіночків»
12.		2005	Упорядник збірника спогадів про П.Тичину «З любов'ю і болем»

2. Слово вчителя

Книга «Домовичок з палітрою» займає важливе місце серед інших творів письменниці. Не лишила вона байдужими і дорослих. Коли книга побачила світ у 2001 році, «Літературна Україна» вмістила відгук критика Галини Кирпи на книжку письменниці «Спонтанне освідчення Домовичкові», де були такі рядки: «Ця книга породжує якусь дивну радість, схожу на повну квітку, що не перецвітає навіть тоді, як минає її пора». А про авторку сказано: «Напрочуд вдалий самобутній дебют. Несподіване відкриття, талант, осяяний світлом та безпосередністю».

3. Інсценізація (учні розігрують розділ книги «Несподіване знайомство»)

От ми і познайомилися з героями твору.

А хто ж такий Домовик?

4. Словникова робота

Домовик – найдавніший демонічний образ у багатьох народів. Це аж ніяк не злий дід, а справжній хатній бог, охоронець домашнього вогнища та родинних святинь. Іноді його вважали істотою невизначеного роду (воно). Проте найчастіше Домовик змальовувався як невеличкий, весь оброслий волоссям дідок. Люди вірили, що Домовик є в кожній оселі. За добрих взаємин із ним він забезпечував добробут родини, пильнував уночі худобу. За народними легендами, домовик як добрий хатній дух поселяється в новозбудованому домі разом із людьми. Іноді має господиню – Домаху. Якщо 28 січня господиня забуде залишити для Домовика гостинець – з доброго він перетворюється на лихого. Якщо постійно дбати про нього – він обов'язково покажеться.

5. Бесіда з учнями

1. Яке враження на вас справила книга?
2. Що запам'яталося найбільше?
3. Яка тема твору?

4.Що означає назва твору?

5.Яку будову має твір?

6.Визначте жанр твору за допомогою карток.

Повість – це середній за обсягом епічний твір, в якому розповідається про багато подій з життя дійових осіб.

Казка – твір, у якому розповідається про вигадані, фантастичні події.

Автобіографічність – вміщення у творі фактів з власного життя автора.

(Це автобіографічна повість-казка, тобто середній за обсягом твір, де розповідається про неймовірні пригоди, в основу яких покладено факти власного життя письменниці).

7.Чи можемо ми сказати, що тема, порушена Мариною Павленко, є новою в українській літературі? Доведіть. Назвіть твори дитячих письменників.

8.Чому письменники часто звертаються у своїх творах до теми дитинства?

9.Назвіть дійових осіб твору.

Марина Павленко в одному інтерв'ю зазначає, що «головний герой – Дитинство, яке міцно засіло в закапелках душі й світлим невимовним сумом мучило доти, доки не перекочувало у повість».

10.Хто з героїв вам найбільше сподобався?

11.Чим герої твору схожі на вас? Що є спільного? Чим близькі вам?

12.Якою постає у вашій уяві Даринка? Що на відомо про неї?

13.А Наталя?

14.Яким був Домовик у творі?

15.Яким ви його уявляєте?

16.Яким уявляє його письменниця? (зачитати відповідні місця)

6. Робота з ілюстраціями

А ось яким уявляєте ви Домовичка? Знайдіть у творі відповідні місця до ілюстрацій і зачитайте їх.

7. Слово вчителя

«Ця книжка має властивості цілющого джерела, з якого спрагло п'ється жива вода рідного слова. Грають-виграють усіма барвами приказки-примовки. Вийнята з призабутого сховку поетичної скарбниці лексика пробивається крізь намул буденності свіжим росточком і обертається на ясні самоцвіти» (Галина Кирпа)

Домовичок розгубив на сторінках книги свої коштовності. Віднайдіть їх (учні записують на листочках, зачитують і наклеюють на дошку).

Пішла по машло, та й в печі погашло.

Вовка боятися – в ліс не ходити.
 В гостях добре, а вдома краще.
 Жакортіло нажити ворога – жроби комусь добро.
 Не шпішіть поперед батька в пекло.
 Чікавій Варварі ноша відірвали.
 Під лежачий камінь вода не тече.
 Багато галашу даремно.
 Риба шукає, де глибше, а чоловік – де краще.
 Від води недалеко й до біди.
 Очам страшно, а руки жроблять.
 Не святі горшки ліплять та інші.

8. Творче завдання

«Листи до Домовичка»(учні зачитують листи).

9. Практична робота

Заповнити анкету на повість-казку.

Значення назви	
Тема	
Сюжет	
Головний герой	
Другорядний герой	
Реальне у казці	
Фантастичне у казці	
Художні засоби	

IV. Підсумок

Ця книжечка полишає по собі якийсь жаль. Він в серці доти, доки врешті-решт дає збагнути причину своєї появи. Та ж то жаль прощання! Водночас ця книжка породжує якусь дивну радість, схожу на повну квітку, що не перецвітає навіть тоді, минає її пора.

V. Домашнє завдання

Марина Павленко «Домовичок повертається» (прочитати)